

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΣ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΓΕΩΡΓΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΟΝΗΣΟΝ

Έντυπώσεις τοῦ κ. ΣΠ. ΣΠΥΡΟΥ

Εἰς τὸ περιοδικόν «Νέα Ἀγροτική Ἐπιθεώρησις» ὁ διευθυντὴς αὐτοῦ γεωπόνος κ. Σπ. Σπύρου ἐδημοσίευσεν τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ μίαν πρόσφατον ἐπίσκεψιν του εἰς Κύπρον. Ἀναδημοσιεύομεν κατωτέρω λόγῳ τῆς σημασίας των τὰς ἐντυπώσεις αὐτὰς τοῦ κ. Σπύρου, ἀναφερομένης εἰδικώτερον εἰς τὴν ἐν γένει γεωργοοικονομικὴν κατάστασιν τῆς μεγαλονήσου.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κύπρος εἰσέρχεται σὲ μιὰ νέαν ἐποχὴ τῆς μακροχρόνης καὶ ταραχώδους ἱστορίας της. Μὲ τὶς συμφωνίας τῆς Ζυρίχης καὶ τοῦ Λονδίνου γεννήθηκα ἡ ἀνεξάρτητῆ Κυπριακὴ Δημοκρατία, καρπὸς αἱματηρῶν ἐξεγέρσεων καὶ πλουστῶν ἀγώνων. Γιὰ τὶς συμφωνίας αὐτὰς καὶ γιὰ τὸ καθεστὼς πού δημιουργήθηκε ἔχουν λεχθῆ πολλά μέχρι σήμερα. Εἰπώθηκε ὅτι ἡ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος δὲν ἀπετέλεσε τὸ φυσικὸν τέρμα τῶν προσπαθειῶν τοῦ λαοῦ τῆς Μεγαλονήσου, οὔτε ἦταν σύμφωνη μὲ τοὺς πόθους καὶ τὶς προσδοκίας του. Οἱ συμφωνίας χαρακτηρίσθησαν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ἀντιπολίτευσι οὗσαν στραγγαλιστικὰς τῆς ἐπιθυμίας τῶν Κυπρίων γιὰ ἑνωσὴ μὲ τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἐπανεφέραν τοὺς Τούρκους συγκυριαρχοὺς ἐπὶ τὴν Νῆσον καὶ δὲν ἐξασφάλισαν οὔτε Ἀνεξαρτησίαν οὔτε Δημοκρατίαν ἐπὶ τὴν Κύπρον. Σὲ μᾶς δὲν ἐνχπύκειται νὰ ἀναλύσουμε τὶς συμφωνίας τῆς Ζυρίχης καὶ τοῦ Λονδίνου ἢ νὰ κρίνομε τὸ καθεστὼς πού προήλθε ἀπ' αὐτάς. Τὸ νέο καθεστὼς τῆς Κύπρου εἶναι, τοὐλάχιστον γιὰ σήμερα, μιὰ πραγματικότης. Τεράστια προβλήματα ὀρθώνονται μπροστὰ ἐπὶ τὴν Διοίκησιν της, ἀπὸ τὰ ὅποια προεξάρχουσα θέσι κατέχει τὸ γεωργικόν.

Ἡ Κύπρος καταλαμβάνει ἔκτασι 3.572 τετραγωνικῶν μιλίων, ἀπὸ τὰ ὅποια γεωργούμενα ἐδάφη εἶναι 2.440 τετραγωνικά

μίλλια. Ἡ ἐδαφικὴ τῆς διευρύνωσις εἶναι σχεδὸν ὅμοια μὲ τῶν Ἑλληνικῶν νησιῶν, ὀρεινὴ καὶ μὲ πολλοὺς λόφους καὶ μόνο μιὰ πεδιάδα ἐπὶ τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰ της. Ἡ ἐδαφικὴ αὐτὴ διαμόρφωσις τῆς Κύπρου καὶ οἱ κλιματικαὶ τῆς συνθήκαι ἐπιτρέπουν ποικίλας καλλιέργειας, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν πρωτεύουσα θέσι κατέχουν τὰ σιτηρὰ, τὰ ἀμπελοποικίλα προϊόντα, ἡ ἐλιὰ καὶ ἡ χαρουπιὰ. Ἀκολουθοῦν τὰ ἐσπεριδοειδῆ καὶ ἄλλαι δένδρα καλλιέργειας (μηλίαι, συκιές, ἀμυγδαλίαι κλπ). Τὸ ποσοστὸν τῆς γῆς πού χρησιμοποιεῖται γεωργικὰ ἐπὶ τὴν Νῆσον ἀνέρχεται ἐπὶ 66 οἰο, ἐνῶ ποσοστὸν 27 οἰο καλύπτεται ἀπὸ δάση καὶ λιβαδιὰ. Ἀπὸ τὴν καλλιεργήσιμην αὐτὴν ἔκτασιν μόλις τὰ 18,4 οἰο ἀρδεύονται μὲ διέφορις μορφάς. Τὰ 81,6 οἰο εἶναι ξερὰ ἐδάφη, ἡ δὲ παραγωγικότητά τους ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὶς βροχοπτώσεις, πού τὸ ὕψος τους δὲν περνᾶει τὰ 400 χιλιοστὰ καὶ γενικὰ ἀπὸ τὶς διακυμάνσεις τοῦ κλίματος. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀρδύσις καὶ κηπευτικὴ ἔκτασις περιορίζεται κατὰ τὸ ἕνα τρίτον ἀπὸ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀρδύσιν τῶν κλιματικῶν συνθηκῶν ἀγροποικίλων, ἤτοι σὲ 1.428.000 σκάλας (σκάλα 1.350 τετρ. μέτρα), κατανέμεται ὡς ἑξῆς: Σιτηρὰ 1.032.000, ὄσπρια 156.750, κτηνοτροφικὰ 66.695, βιομηχανικὰ φυτὰ 33.135 σκάλας. Τὰ σιτηρὰ δηλαδὴ καλύπτουν πάνω ἀπὸ τὰ δύο τρίτα τῆς ἀρδύσιμης γῆς μὲ τὰς αὐξήσεις, χωρὶς καὶ νὰ καλύπτῃ ἡ περὶ τὴν ἀρδύσιν τῆς ἀνάγκης τῆς ἐσωτερικῆς κατανάλωσις πού ὑπολογίζεται σὲ 60.000 τόνους τὸ χρόνο. Ἡ ὑπολειπόμενη ποσότης, 15—20.000 τόννοι, εἰσάγεται ἀπὸ τὸ ἔξωτερικόν. Τὸ σάρι καὶ τὸ κριθὶ ἐπιχορηγοῦνται ἀπὸ τὸ Κράτος. Ἡ τιμὴ συγκέντρωσις τῶν δυῶν αὐτῶν προϊόντων εἶναι 40 καὶ 24 λίρας στερλίνας ἀντίστοιχα. Ἡ βρώ-